YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop journal

№5

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

2025

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 286 sahifa.
E'lon qilishga 2025-yil 1-mayda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali
O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

"Zavur kollektor suvlarining kimyoviy tarkibi tahlili va ularni tozalash zarurati (Qoraqalpog'iston Respublikasi misolida)" ... 20
Kungiratbay Sharipov, Ma'ruf Nurmanov

Forming demand and stimulating sales in Uzbekistan ... 26
Musayeva Shoira Azimovna

Членство в ВТО как драйвер развития: взгляд Узбекистана через призму опыта Вьетнама и Казахстана ... 30
Ж.Я.Нуриллаев

Mamlakatimizda tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi va ularning bank tizimi moliyaviy barqarorligiga ta'siri tahlili ... 37
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich

O'zbekiston respublikasida aholi bandligini ta'minlashdagi dolzarb masalalar ... 44
Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li

O'zbekiston respublikasida elektr energiyasi ta'minoti hajmini yalpi ichki mahsulot hajmiga ta'sirini ekonometrik tahlil qilish ... 48
Fayziyev Rabim Alikulovich

Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarining xizmat turlarini takomillashtirish amaliyoti ... 60
Umurzoqova Adiba Ochilovna

Qishloq xo'jaligi kooperativi boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari ... 67
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich

O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlari umumiy hajmini prognozlashda ekonometrik modellar (yillik) ... 72
Qodirov Farxod Amirovich, Bo'ribaeva Qundiz Muratbaevna

Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari ... 77
Mahamatova Maftuna

Xufiyona va yashirin iqtisodiyotning amaliy tahlili o'zbekiston miqyosida ... 83
Koshanov Abdimurat Azat uli

Soliq tizimini barqarorligini belgilovchi omillar tahlili ... 87
Nurillayev Jasurbek Davronbekovich

Mahalliy budjetlar daromad manbalarini mustahkamlash omillari ... 92
Soatova Nodira Boboxanovna

Bank infratuzilmasining raqamli transformatsiyasi va resurslar bazasi shakllanishi: nazariy asoslar va texnologik yondashuvlar ... 97
Raxmatov Azizjon Jaloliddinovich, Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li

Ichki auditning transformatsion potensiali: tahliliy amallarni takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish ... 102
Misirov Akbarali Pardaboyevich, Ismoilov Asadbek Abdusamat o'g'li

Xorijiy mamlakatlarda yashil moliyalashtirishni rivojlantirish yo'llari ... 110
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna

Yashil moliya – iqtisodiy rivojlanish mexanizmi sifatida ... 117
Nodir Xidirov G'iyosaliyevich

Xo'jalik yurituvchi subyektlarning likvidliligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlashning xorij tajribasi va uning amaliy ahamiyati ... 122
Bauyetdinov M.J.

Теоретические подходы к определениям агрессий социально - экономической и политической стабильности государства как фактор повышения рекреационных потребностей ... 128
Алимова Райхона Баходировна

Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish ... 139
Komilov Umidjon Normurod o'g'li, Tulyaganova Gulnoza Olimjon qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirish manbalari 143
Nematulloyev Suxrob Sobirovich

Bir qatlamli elastik asosda joylashgan to'sinning seysmik kuchlar ta'siridagi tebranishining V.Z. Vlasov usuli asosida analitik tadqiqi 148
Kamola Xaydarova

"Sibir daryolarining burilishi" loyihasining tarixiy va retrospektiv tahlili 153
Mahmudov Nosir Mahmudovich

Sarguzasht turizmini rivojlanishi va sarguzasht turlarda turistlarning xavfsizligini ta'minlashda instruktor-gidlarning roli 159
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li

Scientific-theoretical foundations of the use of ict in ensuring management efficiency and security in enterprises 165
Khalilov Bekzod Akhmatovich

Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari 171
Mirtursunova Dinara Anvarovna

O'zbekiston respulikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini joriy etishni takomillashtirish yo'llari 175
Tangriyev Izzat Raxmatullayevich

Qashqadaryo viloyatida eko va etno turizmni rivojlantirishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi 181
Erkayeva Barno, Xushvaqtov Ramziddin

O'zbekiston bank tizimida raqamli valyutalar va yashil investitsiyalar integratsiyasini takomillashtirish 186
Nodirov Azizxon Asrorovich

Global energiya noaniqligining o'zgaruvchanligi ekonomertik modellari 192
Bexzod Qo'ziboev

Экоцифра: цифровизация МСП для зеленого устойчивого роста 197
С.С. Убаева

Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va ekologik toza hududni yo'lga qo'yishning ahamiyati 201
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich

Statistika fanining shakllanish bosqichlari va rivojlanish tendensiyalari 206
Nabixodjaev Abbas Abdupattahovich, Umarova Mukaddas Abbasovna

Hududlarning atmosferaga chiqaradigan zararli chiqindilar miqdorini sanoat mahsulotiga nisbati bo'yicha tahlili 210
Baqoyev Husan Nuriddinovich

Qayta tiklanadigan vodorod narxlari strategiyasini o'rganish: xarajat noaniqliklarini bartaraf etish 216
Nuraliyeva Komila Sanakulovna

Qishloq xo'jaligini «yashil» iqtisodiyot asosida rivojlantirishga o'tishning zarurligi va mohiyati 221
Yoldoshev Mutalib Ibrohimovich

Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda "yashil investitsiyalar" dan foydalanishning xorij tajribalari 225
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna, Rustamova Nasiba Arslanovna

Ijtimoiy iqtisodiy ehtiyojlar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni 230
Raxmonova Feruza Musaqulovna

Oliy ta'lim xizmatlarini ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotda tutgan o'rni 234
Mirzaxajaeva Shaxzoda Shuxratovna

Tijorat banklari muammoli kreditlarining likvidlilikka ta'siri 240
Karshiyev Adham Anvarovich

Kichik firmalarning raqobatbardoshligini oshirishning nazariy metodologik jihatlari 245
Ruzmetov Davron Ibrogimovich, Aliyev Maqsudbek Erkinovich

Xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari 251
Talapova Nargiza Baxriddinovna

"Deviant xulq-atvorli o'smirlarning ijtimoiy moslashuvining psixologik xususiyatlari" 255
Saidbekova Feruza Anvarbek qizi
Aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishda davlat siyosatining roli va imkoniyatlari 258
Nutfullayev Shohrux Mexli o'g'li, Qurbanov Ulug'bek Erkinovich
Анализ показателей развития зелёной химии по всему миру и в узбекистане за последние десять лет 262
Фозилова Фирангиза Комиловна
Tijorat banklarining o'zbekiston respublikasi iqtisodiyotiga ta'siri 270
Masharipov Rasulbek Jo'rabekovich
Biznes birlashuvda buxgalteriya hisobi va auditni takomillashtirish yo'nalishlari 273
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi, Xayitboyeva Laylo Oybekovna, Mirzarayimov Sardorbek Ravshanovich
O'zbekiston respublikasida pul-kredit siyosatining maqsadi 277
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish va bozorlararo aloqalarining statistik o'zgarish tendensiyalari 281
Zakirova Umida Maxamadaminovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINING ISHLAB CHIQARISH VA BOZORLARARO ALOQALARINING STATISTIK O'ZGARISH TENDENSIYALARI

Zakirova Umida Maxamadaminovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
«Statistika» kafedrasi mustaqil izlanuvchisi,
i.f.f.d. (PhD)
E-mail: umida123655@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola O'zbekiston qishloq xo'jaligi sohasidagi tarkibiy va tuzilmaviy o'zgarishlarning statistik bahosini hamda ularning iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqotda ekonometrik modellashtirish, ko'p o'zgaruvchili regressiya tahlili va vaqt qatorlari usullari yordamida resurslardan samarali foydalanish hamda ishlab chiqarish hajmini oshirish imkoniyatlari tahlil qilingan. Hududiy o'zgarishlar, malakali ishchi kuchi, innovatsion texnologiyalar va eksport salohiyati statistik asosda baholanib, aniq takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: qishloq xo'jaligidagi tarkibiy o'zgarishlar, iqtisodiy va statistik baholashlar, ekonometrik modellashtirish, hosildorlikni oshirish, innovatsion texnologiyalar, eksport imkoniyatlari, resurslardan samarali foydalanish.

Abstract: This article is devoted to the statistical assessment of structural and institutional changes in the agricultural sector of Uzbekistan, as well as their impact on economic efficiency. The study analyzes opportunities for the efficient use of resources and the increase in production volumes through econometric modeling, multivariate regression analysis, and time series methods. Specific policy proposals are developed based on the statistical evaluation of territorial changes, skilled labor, innovative technologies, and export potential.

Key words: structural changes in agriculture, economic and statistical assessment, econometric modeling, yield improvement, innovative technologies, export potential, efficient resource use.

Аннотация: Настоящая статья посвящена статистической оценке структурных и институциональных изменений в сельскохозяйственном секторе Узбекистана, а также их влиянию на экономическую эффективность. В исследовании анализируются возможности эффективного использования ресурсов и увеличения объемов производства с применением эконометрического моделирования, многомерного регрессионного анализа и методов временных рядов. На основе статистической оценки территориальных изменений, квалифицированной рабочей силы, инновационных технологий и экспортного потенциала разработаны конкретные предложения.

Ключевые слова: структурные изменения в сельском хозяйстве, экономическая и статистическая оценка, эконометрическое моделирование, повышение урожайности, инновационные технологии, экспортный потенциал, эффективное использование ресурсов.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida milliy iqtisodiyotning rivojlanishi qishloq xo'jaligi tarmog'i va unda faoliyat yuritayotgan ishlab chiqarish korxonalarining sanoat asosida qayta ishlash hajmiga mos ravishda shakllanmoqda. Agrar soha O'zbekiston iqtisodiyotida yetakchi o'rin tutadi hamda mamlakat iqtisodiy barqarorligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda agrar siyosatni isloh qilish va modernizatsiya qilish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilanmoqda. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish va eksport hajmini oshirish, yangi texnologiyalarni joriy etish, yer va suv resurslaridan samarali foydalanishni tashkil etish bo'yicha tizimli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Ushbu maqola O'zbekistonda agrar siyosatning hozirgi holati hamda istiqboldagi rivojlanish yo'nalishlarini tahlil qilishga qaratilgan.

Qishloq xo'jaligi tarmog'i respublikaning milliy mahsulot ishlab chiqarishidagi muhim tarmoqlardan biri bo'lib, u qo'shimcha qiymat yaratish, aholi ehtiyojini qondirish va ishlab chiqarish quvvatining yuqoriligi bilan boshqa tarmoqlardan tubdan farq qiladi. Ushbu tarmoq yuqori salohiyatga ega bo'lib, ehtiyojlarni qondirish uchun zarur mahsulotlar ishlab chiqarish, qishloq xo'jaligi korxonalarining samaradorligini oshirish hamda

aholi turmush darajasini yaxshilash yo'lida muhim imkoniyatlar yaratadi. Bugungi kunda qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi sohasida yalpi ichki mahsulotning 25 %, oziq-ovqat mahsulotlarining esa 90 % dan ortig'i yaratilmoqda. Agrar soha nafaqat aholini oziq-ovqat mahsulotlari va sanoatni xom ashyo bilan ta'minlashda, balki iqtisodiyotning boshqa tarmoqlarini rivojlantirishda ham strategik ahamiyatga ega[1].

Qishloq xo'jaligida eng muhim, tabiat tomonidan in'om etilgan, foydalanilganlik uchun haq to'lanmaydigan, ammo iqtisodiy qiymatga ega bo'lgan asosiy resurs bu — yer hisoblanadi. Yer resurslari oziq-ovqat mahsulotlari va sanoat tarmog'i uchun xom ashyo yetkazib berishda, shuningdek, ish o'rinlari yaratishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Jahon yer fondi hozirda 13,4 mlrd gektarni tashkil etadi, shundan atigi 1,5 mlrd gektari (ya'ni 11 %) qishloq xo'jaligi uchun iqtisodiy jihatdan qulay hisoblanadi. Biroq meliorativ holatning buzilishi, eroziya, qurg'oqchilik, sho'rlanish, yer osti suvlarining sathi va sanoat qurilishlari kabi omillar tufayli sug'oriladigan yerlar hajmi keskin kamaymoqda. Shu sababli, jahondagi asosiy muammo — mavjud sug'oriladigan yerlarni saqlab qolish va ularning unumdorligini oshirishdir. Shu nuqtai nazardan, jahon miqyosida yer unumdorligini oshirish va undan foydalanish samaradorligini ta'minlash bo'yicha keng ko'lamli ilmiy izlanishlar olib borilmoqda.

Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida foydalanilayotgan yerlar mazkur tarmoqning asosiy ishlab chiqarish resursi sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Shundan kelib chiqib, ushbu yer maydonlaridagi o'zgarishlarni tizimli ravishda monitoring qilish, statistik tahlil etish hamda maqsadli foydalanishni muvofiqlashtirish zarur hisoblanadi. Ayniqsa, yer resurslaridan foydalanishni to'g'ri rejalashtirish va ularni aniq maqsadlar asosida taqsimlash zarurligi dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda O'zbekistonda ekin maydonlaridan samarali foydalanish, fermer xo'jaliklari, dehqon xo'jaliklari va tomorqa yer egalarining huquqlari va manfaatlarini himoya qilish, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash, qishloq joylarda aholining bandligini oshirish va ijtimoiy farovonlikni yuksaltirish yo'lida qator islohotlar amalga oshirilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, qishloq xo'jaligi O'zbekiston iqtisodiyotining eng muhim tarmoqlaridan biri bo'lib, u nafaqat oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlaydi, balki mamlakatning eksport salohiyatini oshirishga ham xizmat qiladi. So'nggi yillardagi tarkibiy va tuzilmaviy o'zgarishlar tarmoq samaradorligini oshirish hamda aholining hayot sifatini yaxshilashga qaratilgan. Bu o'zgarishlarni statistik usullar orqali baholash esa mavjud muammolarni aniqlash va ilmiy asoslangan yechimlar ishlab chiqish imkonini beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda mamlakatimizda qishloq xo'jaligi tarmog'idagi tarkibiy va tuzilmaviy o'zgarishlarni statistik baholash bo'yicha turli ilmiy-tadqiqot ishlari amalga oshirildi. Quyida, 2023-yilda bu mavzuga oid o'tkazilgan to'rtta izlanish, asosiy mualliflari va ularning natijalari bilan birga taqdim etiladi.

M. Matkarimov[2] "Fermer xo'jaliklarida yer maydonlarini me'yorlashtirish masalalari" mavzusidagi maqolasida qishloq xo'jaligida mustaqillik davrida amalga oshirilgan islohotlar, xususan fermer xo'jaliklarini tashkil etish, restruktrizatsiyalash, reorganizatsiyalash bilan bog'liq masalalarni, shuningdek, yer maydonlarini optimallashtirishni tadqiq etgan.

D.Yoqubov[3] o'zining "Qishloq xo'jaligida mehnat resurslarining statistik bahosi va bandlik muammolari" nomli ilmiy izlanishida qishloq xo'jaligidagi mehnat resurslarini baholashga va bandlik masalalariga e'tibor qaratdi. U mehnat resurslarining statistik tahlili yordamida bandlik muammolarini hal qilish yo'llarini ko'rsatdi. Tadqiqot natijasiga ko'ra, qishloq xo'jaligida bandlik darajasini oshirish uchun ish o'rinlari yaratish va yangi texnologiyalarni joriy etish zarur deb topildi.

X.D.Xujakulov va boshqalar[4] "Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini rivojlantirishning ayrim jihatlari" nomli tadqiqot ishida fermer xo'jaliklarini yer maydonlarini optimallashtirish, ishlab chiqarishning tarmoq tarkibini kengaytirish orqali uning iqtisodiy samaradorligini oshirish masalalarini tadqiq etilgan.

U.Karimov "Qishloq xo'jaligida hosildorlik va resurslardan foydalanishni optimallashtirish bo'yicha tahliliy yondashuvlar" deb nomlangan o'z tadqiqotida qishloq xo'jaligida hosildorlik va resurslardan foydalanishni

1 Berdiqulov Q. O'zbekiston Respublikasida qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi tarmog'ining rivojlanish holati va uning tendentsiyalaridagi o'zgarishlarni statistik baholash. "O'zbekiston statistika axborotnomasi" ilmiy-elektron jurnal 2023/1(15) www.statmirror.uz

2 Маткаримов М. "Фермер хўжаликларида ер майдонларини меёрлаштириш масалалари" www.researchgate.net

3 Abdullayev Sh., Ismoilov R. (2023). O'zbekiston qishloq xo'jaligida iqtisodiy o'zgarishlarni baholash metodologiyasi. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti ilmiy jurnali. https://www.tsue.uz/uz/journal/economy2023

Karimov U. (2023). Qishloq xo'jaligida hosildorlik va resurslardan foydalanishni optimallashtirish bo'yicha tahliliy yondashuvlar. Qishloq xo'jaligi tahlillari jurnalida. https://www.agriculture.uz/journal/analytics2023

Rahmonova M., Saidov T. (2023). Qishloq xo'jaligi eksporti va ichki iste'molning statistik ta'sirini o'rganish. Iqtisodiyot va rivojlanish instituti. https://www.ied.uz/uz/articles/agriculture2023

Yoqubov D. (2023). Qishloq xo'jaligida mehnat resurslarining statistik bahosi va bandlik muammolari. Toshkent davlat agrar universiteti ilmiy to'plami. https://www.tsau.uz/uz/journal/labor2023

4 Хужакулов Х.Д ва бошқалар "Кўп тармоқли фермер хўжаликларини ривожлантиришнинг айрим жиҳатлари" www.researchgate.net

statistik baholashga alohida e’tibor qaratdi. U hosildorlikning o‘sishiga resurslarni samarali taqsimlash orqali erishish mumkinligini ko‘rsatdi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, hosildorlikni oshirish uchun qishloq xo‘jaligidagi barcha resurslar, jumladan, suv va yer resurslarini yanada optimallashtirish lozimligi ma’lum bo‘ldi.

Shuningdek, xorijiy olimlardan Smith J. va Johnson A.[5] “Qishloq xo‘jaligidagi tarkibiy islohotlar va iqtisodiy o‘sish: rivojlanayotgan bozorlarda statistik tahlil. (Agricultural Structural Reforms and Economic Growth: A Statistical Analysis in Emerging Markets)” asarida Buyuk Britaniyaning London Iqtisodiyot Maktabi tomonidan olib borilgan bo‘lib, rivojlanayotgan davlatlar qishloq xo‘jaligi tarmoqlaridagi tarkibiy islohotlarning iqtisodiy o‘sishga ta’sirini o‘rganishga qaratilgan.

Mualliflar turli mamlakatlar misolida statistika asosida ishlab chiqarish samaradorligi va mahsulot sifatining o‘sish tendensiyalarini ko‘rsatishdi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, tarkibiy o‘zgarishlar, ayniqsa, texnologik innovatsiyalar iqtisodiy o‘sishga sezilarli ijobiy ta’sir ko‘rsatishi qayd etildi.

Ushbu manbalar mamlakatimiz qishloq xo‘jaligida amalga oshirilayotgan o‘zgarishlarni tahlil qilishda foydali ilmiy material bo‘lib, ular orqali tarkibiy-tuzilmaviy o‘zgarishlarning xalqaro amaliyot va natijalarini o‘rganish imkonini beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda qishloq xo‘jaligida amalga oshirilayotgan tarkibiy va tuzilmaviy o‘zgarishlarni statistik baholashda qo‘llanilgan metodlar va ilmiy yondashuvlar batafsil ko‘rib chiqildi. Tadqiqot davomida quyidagi asosiy metodologik yondashuvlardan foydalanildi:

Statistik tahlil usullari. Ma’lumotlarni yig‘ish va tahlil qilishda regressiya, trend va dispersiya tahlillari qo‘llanildi. Ushbu usullar yordamida qishloq xo‘jaligidagi asosiy ko‘rsatkichlar — hosildorlik, mahsulot ishlab chiqarish hajmi va resurslardan foydalanish samaradorligidagi o‘zgarishlar baholandi.

Ma’lumotlar manbalarini tanlash. Asosiy ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi hamda Qishloq xo‘jaligi vazirligining 2023–2019-yillar davomida e’lon qilingan rasmiy statistik axborotlariga tayanib yig‘ildi. Ushbu manbalar asosida tarmoqdagi o‘zgarishlar dinamikasi aniqlandi.

Solishtirma tahlil usuli. Qishloq xo‘jaligi tarmog‘idagi tarkibiy o‘zgarishlar rivojlanayotgan boshqa mamlakatlar tajribasi bilan solishtirilib, muvaffaqiyatli amaliyotlar tahlil qilindi va O‘zbekiston sharoitida qo‘llash mumkin bo‘lgan xulosa hamda takliflar ishlab chiqildi.

Ekonometrik modellashtirish. Qishloq xo‘jaligi sohasidagi tarkibiy o‘zgarishlar va iqtisodiy o‘sish o‘rtasidagi bog‘liqlikni o‘rganish maqsadida ekonometrik modellar tuzildi. Bu yondashuv orqali o‘zgarishlarning iqtisodiy samaradorlikka ta’siri miqdoriy jihatdan aniqlanib, statistik asoslangan natijalarga erishildi.

Umuman olganda, tanlangan metodologiyalar qishloq xo‘jaligidagi tarkibiy va tuzilmaviy o‘zgarishlarni ilmiy asosda, chuqur va tizimli baholash imkonini beradi. Bu esa soha rivojlanishining istiqbolli yo‘nalishlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

So‘nggi yillarda mamlakatimizda qishloq xo‘jaligi tarmog‘i izchil o‘sib bormoqda. Bu holat qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat)lari umumiy hajmining yillik o‘sish sur’atlari orqali yaqqol ko‘zga tashlanadi (1-rasm).

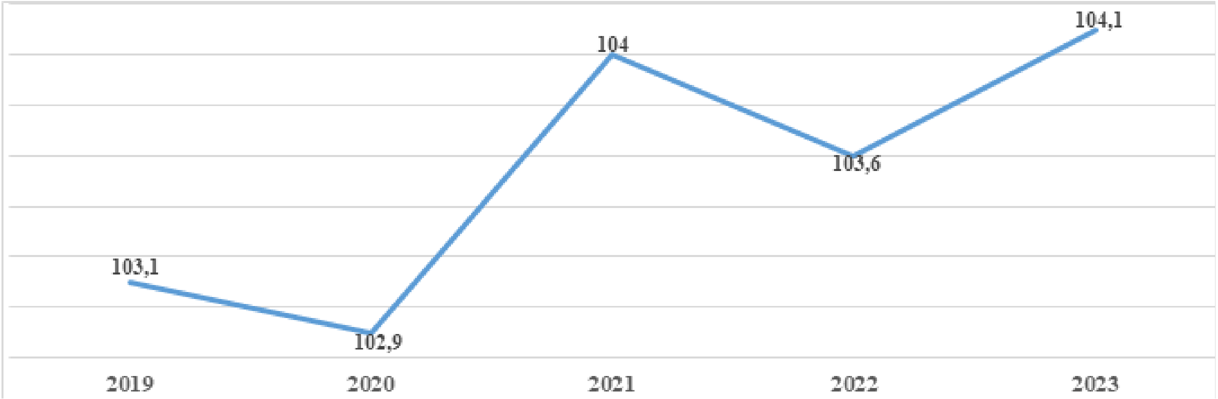

1-rasm. Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat)lari umumiy hajmining yillik o‘sish sur’atlari (%)[6]

5 https://lse.ac.uk/agriculture-structural-reforms-2023
6 www.stat.uz rasmiy sayt ma’lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

Ushbu jadvaldan koʻrinib turibdiki, 2019-yilda qishloq, oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi mahsulot (xizmat)lari hajmi 103,1 % ga oʻsgan. 2020-yilda bu koʻrsatkich 102,9 % ni tashkil qilgan boʻlsa-da, 2021-yilda 104,0 % gacha koʻtarilgan. 2023-yilda esa oʻsish 104,1 % ni tashkil qilib, soʻnggi yillardagi eng yuqori darajaga yetgan. Bu esa tarmoqda barqaror oʻsish tendensiyasi mavjudligini tasdiqlaydi.

1-jadval. Dehqonchilik mahsulotlari umumiy hajmida fermer xoʻjaliklarining ulushi (foizda)[7].

Hududlar	yillar			
	2020	2021	2022	2023
Oʻzbekiston Respublikasi	52	53.1	55.3	53.9
Qoraqalpogʻiston Respublikasi	63.4	59.5	61.2	59.9
Andijon viloyati	47	47.8	50.5	47.8
Buxoro viloyati	49.5	54	56.8	55.7
Jizzax viloyati	66.7	66.6	62.9	63.9
Qashqadaryo viloyati	60	63	62.2	61.3
Navoiy viloyati	46.7	48	53.4	47.4
Namangan viloyati	49.9	54.8	59.9	60.9
Samarqand viloyati	59.6	61.4	62.4	61.3
Surxondaryo viloyati	43.8	43.1	44	43.2
Sirdaryo viloyati	62.3	61	62.1	57.8
Toshkent viloyati	32.2	29.8	33.2	31.4
Fargʻona viloyati	58.6	58.9	63	62.9
Xorazm viloyati	49.3	49.5	54.1	49.5
Toshkent shahri	0	0	0	0

1. Oʻzbekiston Respublikasi boʻyicha umumiy oʻzgarishlar:

Fermer xoʻjaliklarining ulushi 2020-yilda 52,0 % ni tashkil qilgan boʻlsa, 2022-yilda bu koʻrsatkich 55,3 % gacha oʻsgan, biroq 2023-yilda 53,9 % ga pasaygan. Bunga agrar siyosatdagi qoʻllab-quvvatlovlar, subsidiyalar, agrotexnika texnologiyalarining rivojlanishi ijobiy taʼsir koʻrsatgan. Pasayish esa iqlim omillari, xususan, qurgʻoqchilik va resurs tanqisligi bilan bogʻliq boʻlishi mumkin.

2. Hududlar boʻyicha tahlil:

Qoraqalpogʻiston Respublikasi: 2020-yildagi 63,4 % dan 2023-yilda 59,9 % gacha pasaygan. Bu qurgʻoqchilik, suv tanqisligi kabi salbiy omillar bilan izohlanadi.

Jizzax viloyati: 2020-yildagi 66,7 % koʻrsatkich 2023-yilda 63,9 % atrofida saqlangan. Bu ijobiy tendensiya yer maydonlarining kengaytirilishi yoki agrotexnologiyalar joriy etilishi bilan bogʻliq boʻlishi mumkin.

Namangan va Samarqand viloyatlari: Har ikki hududda fermerlar ulushi sezilarli oʻsishga erishgan. Bu hududlardagi iqlim sharoitlari, tajribali kadrlar va investitsiyalarning ortishi bilan izohlanadi.

Sirdaryo viloyati: Fermer xoʻjaliklarining ulushi 2020-yildagi 62,3 % dan 2023-yilda 57,8 % gacha kamaygan. Bu sugʻorish tizimlaridagi muammolar va suv taʼminotidagi uzilishlar bilan bogʻliq.

Toshkent viloyati va Toshkent shahri: Toshkent viloyatida ulush 32,2 % dan 31,4 % gacha pasaygan. Toshkent shahri esa dehqonchilik uchun moʻljallanmagan boʻlib, 0,0 % darajada qolmoqda.

Fargʻona viloyati: 2020–2023-yillar oraligʻida barqaror oʻsish kuzatilgan (58,6 % dan 62,9 % gacha). Bu yer va suv resurslarining serhosilligi bilan bogʻliq.

Andijon viloyati: Fermer ulushi 47,0 % dan 47,8 % gacha oz miqdorda oʻsgan. Bu urbanizatsiya va yer cheklanganligi bilan izohlanadi.

Surxondaryo viloyati: Fermerlar ulushi 2020-yilda 43,8 % ni, 2023-yilda esa 43,2 % ni tashkil etgan. Qurgʻoqchilik va suv resurslarining tanqisligi bu hududdagi oʻsishni cheklagan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Oʻzbekiston Respublikasi hududlari va 2020–2023-yillar boʻyicha olib borilgan tahlillar natijasi qishloq xoʻjaligi tarmogʻida amalga oshirilayotgan tarkibiy-tuzilmaviy oʻzgarishlarning umumiy ijobiy yoʻnalishini

7 https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/agriculture-2

ko'rsatmoqda. Ayni paytda, ayrim hududlarda resurslar tanqisligi, iqlim sharoitlarining keskinligi, mehnat resurslari yetishmasligi va malaka darajasining pastligi kabi omillar muammolarni yuzaga keltirmoqda. Shunday sharoitda sohada barqaror va uzluksiz o'sishni ta'minlash uchun quyidagi amaliy takliflar ilgari suriladi.

Takliflar

1. Malakali kadrlar tayyorlash va ta'lim tizimini rivojlantirish.

Qishloq xo'jaligi sohasida malakali mutaxassislar yetishmovchiligi dolzarb masalalardan biridir. Shu sababli, agronomiya, agrotexnologiya, yer va suv resurslarini boshqarish sohalarida kadrlar tayyorlashni kuchaytirish, zamonaviy o'quv dasturlarini ishlab chiqish va ularni qishloq xo'jaligi oliy o'quv yurtlari hamda kollejlarida joriy etish maqsadga muvofiq. Shuningdek, ilmiy-amaliy treninglar va malaka oshirish dasturlarini kengaytirish zarur.

2. Mahalliy va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish.

Tarkibiy islohotlarni chuqurlashtirishda investitsiyalarning roli katta. Mahalliy va xalqaro investorlar uchun qulay investitsion muhit yaratish, soliqqa oid imtiyozlar, yer va infratuzilma bilan ta'minlash mexanizmlarini soddalashtirish orqali investitsiyalar oqimini rag'batlantirish mumkin. Bu, o'z navbatida, ishlab chiqarish quvvatini oshirish, mahsulot sifatini yaxshilash va eksport imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi.

3. Statistik monitoring va axborot tizimlarini rivojlantirish.

Qishloq xo'jaligidagi tarkibiy o'zgarishlarni baholashda statistik monitoringning aniqligi muhim ahamiyatga ega. Shuning uchun real vaqt rejimida ishlovchi, avtomatlashtirilgan ma'lumotlar yig'ish va tahlil qilish tizimini joriy etish zarur. Bu tizimlar siyosiy va iqtisodiy qarorlar qabul qilishda aniq prognozlar va takliflar ishlab chiqishga yordam beradi.

Yuqoridagi takliflarni amaliyotga joriy etish qishloq xo'jaligi tarmog'idagi tarkibiy-tuzilmaviy islohotlar samaradorligini oshiradi. Natijada mahsulot hajmi va eksport salohiyati kengayadi, resurslardan foydalanish samaradorligi ortadi, ekologik barqarorlik ta'minlanadi. Bularning barchasi O'zbekistonning agrar sektorini uzoq muddatli barqaror rivojlanish va xalqaro raqobatbardoshlik sari yetaklaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining "Dehqon xo'jaligi to'g'risida"gi qonuni. 2021-yil 1-aprelda qabul qilingan. www.lex.uz
2. O'zbekiston Respublikasining "Fermer xo'jaligi to'g'risida"gi qonuni. 2004-yil 26-avgust, 662-II-son. www.lex.uz
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 23-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020–2030-yillarga mo'ljallangan strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5853-sonli farmoni. www.lex.uz
4. Berdiqulov Q. O'zbekiston Respublikasida qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi tarmog'ining rivojlanish holati va uning tendensiyalaridagi o'zgarishlarni statistik baholash. "O'zbekiston statistika axborotnomasi" ilmiy-elektron jurnal, 2023-1(15). www.statmirror.uz
5. Matkarimov M. "Fermer xo'jaliklarida yer maydonlarini me'yorlashtirish masalalari". www.researchgate.net
6. Abdullayev Sh. va Ismoilov R. (2023). O'zbekiston qishloq xo'jaligida tarkibiy o'zgarishlar va samaradorlikka ta'sirini o'rganish. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti ilmiy jurnali. URL: https://www.tsue.uz/uz/journal/agriculture2023
7. Karimov U. (2023). Qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksporti va ichki talabning o'zaro bog'liqligini baholash usullari. Iqtisodiyot va innovatsiyalar instituti ilmiy to'plami. www.eii.uz
8. Rahmonova M. va Saidov T. (2023). Qishloq xo'jaligida innovatsion texnologiyalarni joriy etish va ularning iqtisodiy samaradorligi. O'zbekiston Qishloq xo'jaligi ilmiy markazi jurnali. URL: www.agriculture.uz

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir oʻgʻli

2025. № 5

© Materiallar koʻchirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida koʻrsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna boʻlishingiz mumkin. Obuna boʻlgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga toʻlov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida joʻnatishingizni soʻraymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga joʻnatamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi boʻyicha roʻyxatdan oʻtkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulugʻbek tumani
Kumushkon koʻchasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz